

Datum
15.02.2024

Onderwerp:
Verzamelwet Justitie en Veiligheid 2024, reactie op internetconsultatie

Met veel belangstelling heeft de Nederlandse ggz kennisgenomen van de consultatie ten aanzien van het wetsvoorstel Verzamelwet Justitie en Veiligheid 2024. Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om te reageren.

Artikel XXII

Artikel XXII omvat de voorgestelde wijziging van artikel 2.5 van de Wet forensische zorg (Wfz). Wij zijn verheugd dat wordt voorgesteld om artikel 2.5 Wfz aan te passen, we hebben immers meermaals verzocht om een aanpassing¹.

Artikel 2.5 Wfz geeft de forensische zorgaanbieder de verplichting om zes weken voor afloop van de justitiële titel voorbereidingen te treffen voor aansluitende zorg. Zonder een wettelijke grondslag voor de uitwisseling van relevante gegevens (bij afwezigheid van toestemming van de patiënt) met de betrokken actoren bij de aansluitende zorg was dit een ingewikkelde opgave, we zijn dan ook blij met deze wettelijke regeling.

Wat deze bepaling echter niet mogelijk maakt, is om ten behoeve van andere dan in artikel 2.5 Wfz genoemde vervolgzorg, bijvoorbeeld in een RIBW, relevante gegevens te delen, zonder dat daarvoor toestemming van de forensische patiënt vereist is. Deze mogelijkheid wordt in de praktijk gemist, daarop hebben we in onze brieven dan ook gewezen. Wij zouden graag zien dat er een wettelijke regeling komt voor het delen van relevante gegevens met andere in dit kader relevante vervolgvoorzieningen.

Ook geeft de tekst van de Memorie van Toelichting bij deze bepaling ons aanleiding tot het maken van enige opmerkingen.

Met de terminologie 'wettelijke taak' wordt -al dan niet bedoeld- verwezen naar terminologie uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), waar een 'wettelijke taak' (een taak in het algemeen belang of voor een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag) voor overheidsinstanties een grondslag is voor de verwerking van persoonsgegevens (artikel 6 lid 1 sub e AVG). Dit kan verwarring wekken. Wij stellen daarom voor om wettelijke taak te vervangen door

¹Onder andere in brieven van het Forensisch Netwerk aan de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid d.d. 26 juni 2023 en 10 februari 2023

wettelijke verplichting. Immers met de term wettelijke verplichting wordt aangesloten bij artikel 7:457 Burgerlijk Wetboek.

Verder willen we er op wijzen dat de ambtshalve bevoegdheid van de strafrechter om een zorgmachtiging af te geven in deze fase ('na afloop van de justitiële titel') in het geheel niet voor de hand ligt, er zal immers sporadisch sprake zijn van een procedure bij de strafrechter. Daarbij komt dat, hoewel de bevoegdheid niet vaak wordt gebruikt, er wel veel haken en ogen aan deze mogelijkheid tot afgifte van een zorgmachtiging zitten. Reden waarom deze mogelijkheid niet de voorkeur heeft. Wij stellen daarom voor deze theoretische mogelijkheid niet expliciet in de Memorie van Toelichting te benoemen.

Artikel XXXIV

Tenslotte hechten we eraan enige opmerkingen te maken over de voorgestelde wijziging van artikel 51ac Wetboek van Strafvordering.

Deze wijziging is pas na de internetconsultatie aan de (reparatiewet) Wfz toegevoegd, in onze reactie op de wetsconsultatie konden we hieraan dus geen aandacht besteden. Op een later moment hebben we dat wel gedaan, in de brief van het Forensisch Netwerk d.d. 10 februari 2023 schreven wij:

“Wijzigingen m.b.t. artikel 2.3 Wfz

Nieuw in de reparatiewet Wfz zijn de wijzigingen in onder andere het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering die betrekking hebben op de zorgmachtiging op basis van art. 2.3 Wfz. Deze wijzigingen stonden niet in het voorstel van wet dat in 2020 ter internetconsultatie is aangeboden.

(...)

Met dit soort wijzigingen gaat een 2.3 Wfz zorgmachtiging steeds meer op een strafrechtelijke maatregel lijken (dus op Forensische Zorg, terwijl het dat formeel niet is). Gevolg: mogelijk minder effectieve plaatsing van cliënten.”

Artikel 51ac Wetboek van Strafvordering is één van die wijzigingen die de zorgmachtiging op basis van artikel 2.3 Wfz strafrechtelijk kleurt. Daarom hechten we eraan ook in deze reactie ons bezwaar daar tegen te uiten. Zoals bekend zouden we graag zien dat er een forensische variant artikel 2.3 Wfz gerealiseerd wordt, waarbij de rechten van slachtoffers worden gewaarborgd. Zolang dat niet het geval is, zou artikel 51ac, eerste lid onder i Wetboek van Strafvordering geschrapt moeten worden.

Daar komt nog bij dat -voor zover wij kunnen zien- de Minister van Rechtsbescherming niet over informatie over een zorgmachtiging kan (en mag) beschikken en deze dan ook niet kan delen met slachtoffers.

Wij zijn uiteraard bereid onze reactie toe te lichten. Hiervoor kunt u contact opnemen via zorgenrecht@denederlandseggz.nl.

Met vriendelijke groet,
De Nederlandse ggz

Mr. C. Bakker

Juridisch Adviseur